

VII. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Місце соціології перекладу й активізму перекладача в сучасних перекладознавчих дослідженнях

Наталія Гриців

к. філол. н., асистент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», Україна, E-mail: nhrystsiv@yahoo.com

The last decade has seen the increased interest among Translation Studies scholars in the issue of personal critique as related to a translator's role in the society. Discussing the so-called sociological turn in Translation Studies, Michaela Wolf notes that it marks paradigmatic changes in reflection on the reasons conditioning a translation process, and relates to the problem of translators' status, roles, ethics and responsibilities in society. The development of the sociology of translation in general offers a possibility to see 'beyond the text' and to investigate the roles and viewpoints of various agents behind the translation process. The present study examines selective aspects of the sociological factors and the various agents involved in the translation process, combining insights from the so called sociological turn and activist turn in Translation Studies.

Ключові слова — переклад, соціологія перекладу, перекладознавство, соціологічний поворот, активістичний поворот.

Постановка проблеми

Одна з актуальних проблем сучасного перекладознавства – взаємозв'язки суспільства та особистості перекладача. Особистість перекладача як суб'єкт культурної творчості не існує поза суспільно-художнім середовищем і формується, по-своєму відбиваючи грані свого часу. Перекладач неодмінно поєднує у своїй творчості спільне, притаманне традиції поколінь (попередніх і сучасному), і відмінне, властиве тільки йому. На перетині, взаємодії цього спільного й відмінного, повторюваного й неповторного, викристалізовується творча особистість, індивідуальний вияв митця.

Закономірно, – з одного боку, стратегію перекладача визначає його позиція у суспільній та літературній системі цільової культури, а вибір на лексичному, граматичному і просодичному рівнях – це наслідок його особливого діяльнісного поля, яке визначається багатьма щільно вкоріненими, особистісними, суспільними та когнітивними чинниками, сформованими у цільовій культурі, а, з іншого боку, суб'єктивне перекладацьке рішення впливає на формування літературних і культурних норм / пріоритетів певного соціуму, при цьому сукупний внесок конкретного перекладача виявляє потенціал змінити стан художнього перекладу загалом.

Усвідомлення нероздільності митця та літературної доби спонукає до пошуків методологічного підґрунтя для розгляду творчої особистості перекладача крізь призму персонологічної критики та соціології перекладу.

Короткий аналіз останніх досліджень за темою та обґрунтування основних положень для вирішення поставленої задачі

Логічно припустити, що новітні тенденції перекладознавства у вивченні соціології перекладу виникли як реакція на певні постулати соціокритики, яка активно розвивалася у 1970 р. Це, зокрема, праці французької школи [7; 8].

Проте соціокритика як метод аналізу текстів мала за мету вивчення відношення тексту до соціальних явищ з увагою до статусу соціального в тексті, радше ніж «соціальності» (тобто, соціальної вагомості) самого тексту.

Умовною перехідною ланкою від соціокритики до соціології перекладу вважаємо, зокрема, напрацювання Е. Кроса, який у праці «Теорія і практика соціокритики» [6], поряд із аналізом «соціального в тексті», частково екстраполював власне дослідження на аналіз соціальної вагомості тексту через увагу до структури суспільства, в якому аналізований текст (твір) є глибоко вкоріненим. Таким чином, метамова та предметне поле соціокритики дали змогу охопити основні сфери наукового пошуку сучасної соціології перекладу.

Йдеться про «соціально умотивовані явища», тобто, як стверджує Т. Германс, «соціальну функцію і соціально-комунікативну цінність перекладу можна розмістити в зону контакту, де сходяться перекладений текст і різні соціально умотивовані явища» [14: 13]. На думку М. Вулф, ці характеристики перекладу можна найповніше представити через комплекс описів зв'язків, що є між автором тексту, проміжними чинниками (йдеться про посередницькі, проміжні явища), текстом і громадськістю в суспільному переплетінні [22: 2]. Такий підхід дозволяє аналізувати соціальну причетність

перекладу до визначення перекладача як такого, що є творцем цінностей і водночас – суб'єктом суспільства. Щобільше, пропонується умовне поняття міждисциплінарності, тобто перекладу між культурою й суспільством, де «міждисциплінарність розуміється як відмінний, багатовимірний епістемологічний концепт» [22: 2], який, поряд з іншими характеристиками, націлений на створення нового об'єкту, який нікому не належить. На позначення цього перекладознавчого феномену М. Снелл-Горнбі пропонує поняття «парадигмального зсуву» [20]. Загалом, зв'язок соціології перекладу (соціальної функції і соціально-комунікативної цінності перекладу) і перекладача можемо пояснити як явище, де соціологія перекладу і перекладач можуть перебувати в різних зв'язках: можуть бути віддаленими чи зближеними щодо політики перекладу, взаємозалежними чи незалежними з погляду ідеології, однак перекладач не може бути ізольованим від соціуму, а соціум не може уникати чи ігнорувати особистісного внеску перекладача. Варто зазначити, що такі твердження перебувають на стадії теоретичного пошуку, тому ще не цілком очевидні чітко визначені, встановлені критерії для критичного підходу до перекладеного твору з цієї позиції. Попри це, видаються доречними засадничі принципи П. Бурдьє, який у руслі теорії полісистеми стверджує, що теорія еволюції при екстраполяції на сферу культури здатна показати системи соціуму, що саморозвиваються [3]. Іншими словами, ідеться про *цінність* перекладу для розвитку культури. На цьому аспекті зосереджує свої дослідження Т. Германс, який стверджує, що вибірково увіковічниться лише та серія перекладів, до якої належать новостворені переклади, що їх ідентифікують як успішні та невіддільні від структури і внутрішнього середовища культури. Ці переклади спроможні генерувати внутрішні відмінності та видозміни усередині середовища, яке сприймає; відмінності та видозміни «співвоюлюціонують», зберігаючи при цьому внутрішню гармонію. На думку Т. Германса «це процес відбору, зумовлений навколишніми чинниками» [13].

Такі погляди на естетичну комунікацію перекладу поділяють українські перекладознавці. Зосібна, І. Корунець зазначає: «Виконані прямо чи дотично до потреб епохи, переклади знаходили своїх поціновувачів у політичному, філософському, економічному, культурному чи духовному середовищі суспільства. Те чи інше соціальне середовище якщо безпосередньо й не вимагало, то завжди «сприймало», позитивно чи негативно, тобто прихильно чи неприхильно, «у формі й стилі оригіналу чи в інших формах (адаптовано, перефразовано, перелицьовано) ту чи іншу ідею, міт, історичну подію» [24: 150–160]. Переклади, як стає очевидно з роздумів І. Корунця, з'являються у відповідь на певне конкретне соціальне замовлення. Прикладом може слугувати нещодавнє двомовне видання «Галичина. З великої війни» [10], яке охоплює літературні, політичні, соціально значимі

явища австрійсько-українських міжкультурних взаємин. Книгу представлено не як взірць, що висвічує окремого автора, жанр, літературний стиль тощо, а як масштабну контр-реакцію на соціальне середовище, де «процес відбору» сприяє актуалізації популярно-дослідницького інтересу української культурної полісистеми, найперше, у площині представлення підбору *цінних* (із погляду укладачів) перекладів. Зокрема, серед надрукованих вперше – німецькомовний переклад (ймовірно, для ознайомлення з ним німецькомовного читача) поезії І. Франка «Царські слова», написаної понад століття назад.

Таку практику засвідчено й у світовому контексті при укладанні антологій, над перекладами текстів до яких працюють одна чи дві особи. Як приклад, наведемо антологію перської поезії «Six Vowels and Twenty Three Consonants: An Anthology of Persian Poetry from Rudaki to Langroodi», де зазначено, що поезію *видібрали* (курсив наш – Н. Г.) і переклали укладачі А. Алізадег та Дж. Кінсела [18].

Можна припустити, що активізм перекладача / чів певною мірою збалансовує суб'єктивні й об'єктивні начала у процесі відбору об'єктів перекладу. З одного боку, вибір твору для перекладу зумовлений естетичним вподобанням перекладача. Серед визначальних чинників, проте маємо суспільно-історичний, літературний і культурний запит, на який перекладач реагує.

Активізм у перекладознавстві суголосний підкресленню ролі перекладу у суспільстві. У широкому розумінні, *активізм* стосується зумисного вчинку (особистої причетності) для впровадження змін (у нашому випадку – у художньому перекладі). З перекладацького погляду, активізм стосується двох аспектів. По-перше, встановлення/виявлення (за змогою заохочення) перекладачів активістів, по-друге, вивчення сучасної глобальної ситуації та обґрунтування певних причин, пов'язаних з перекладом і мовою у новому глобалізованому світі [4: 45 – 46].

Такий підхід передбачає пошук відповідей на основоположні питання щодо взаємин культури, мови й мислення, особистості та її оточення, позамовних контекстів. Окрім іншого, вивчення активізму в дослідженні художнього перекладу дає змогу поєднати макросуспільні чинники (тобто, географію; місце розташування мовних спільнот у відношенні одна до одної; суспільно-культурне середовище тощо) та мікросуспільні чинники (яким чином особистості співпрацюють; як вони визначають перекладацькі цілі; хто / що мотивує чи надихає перекладачів увести той чи інший твір у національну естетосферу).

Щобільше, так визначене питання дозволяє поглибити розгляд проблеми *меж свободи перекладача*, які, на думку О. Палопоскі, різняться залежно від індивідуальної позиції перекладача, літератури-джерела, передбаченої для перекладу, та очікування читачів тощо [16: 189–200].

Із погляду комунікативності тексту К. Бартошинський розкриває суть поняття «метафікціональності» [1: 77] як авторефлексії автора. Ідея метафікціональності тісно пов'язана з питаннями форми ословеснення свідомості в оповіді, що забезпечує найближче, почасти інтимне спілкування автора з читачем. На думку К. Бартошинського, не-рефлексивний спосіб оповіді, позбавлений авторських роздумів та імплементованих сумнівів, обмежує функцію оповіді до міметичності художньої літератури, що становить конвенційне ціле, зафіксоване в певний період часу. Явище метафікціональності у літературному тексті вимагає певної семантичної конденсованості, іншими словами, визначається ідіостилем автора / перекладача. Ця прикмета знайшла логічне вираження в інших сферах дослідження, зокрема в персональній критиці у перекладознавстві, яка вивчає творчість перекладача монографічно, з увагою до методів, еволюції, світогляду окремого перекладача [25: 46].

Зокрема, А. Берман, у центрі досліджень якого вивчення ролі індивідуального в перекладі, розробляє поняття «аналітики у перекладі» [2], підводить його до тенденцій деформації та пропонує т. зв. універсальні «негативної аналітики», а саме: раціоналізацію, кларифікацію (уточнення, роз'яснення), експансію (розширення), облагородження та популяризацію, збіднення якості, збіднення кількості, деструкцію ритму, деструкцію ланцюга вагомості, деструкцію лінгвістичної структури, деструкцію ланцюга просторічних елементів чи їх екзотизації, деструкцію виразів та ідіом, стирання накладання мов, т. зв. суперімпозиції. А. Берман зазначає, що негативна аналітика передусім стосується етноцентричного, перекладу-анексування та гіпертекстуального перекладу (компіляція / колаж / стилізація, імітація, адаптація, вільний переклад), у яких моменти деформації легко допустимі [2: 278]. На думку А. Бермана, негативна аналітика повинна розширюватися до позитивних складових, що, у свою чергу, хоч і в інтуїтивний та несистемний спосіб дозволить обмежити явища негативної аналітики.

Якщо А. Берман наголошує на вагомості індивідуального, особистісного начала в перекладі, то Г. Турі розглядає переклад крізь призму соціології. Як відомо, напрацювання Г. Турі окреслюють кардинальний перехід від прескриптивної, текстоцентричної традиції західного перекладознавства до дескриптивного перекладознавства [21].

Для Ж.-М. Гуанвіка, як і для Г. Турі стратегію перекладача найбільшою мірою визначає його позиція в соціальній та літературній системі цільової культури. Ж.-М. Гуанвік зазначає, що вибір на лексичному і просодичному рівнях, які ототожнюють із «голосом» перекладача, це не свідомі рішення, а відгомін його особливого діяльнісного поля (*habitus* – термін Гуанвіка), яке визначається широкою соціальною, особистою та когнітивною диспозицією агентів, що структурують перекладача та структуруються перекладачем [12: 157–158].

Попри аналіз суто перекладацького доробку, вивчення персонології з погляду перекладознавства означає врахування взаємодії перекладача зі суспільством і кореляції перекладеного твору зі суспільством, адже «художній переклад можна вважати таким, що виконав свою функцію, коли його прочитали й сприйняли читачі» [23: 8]. При цьому «потуги перекладача виявилися затребуваними й ефективними, якщо результат його діяльності став явищем культурного життя країни реципієнта» [23: 8].

Дослідницьке поле соціології перекладу дозволяє відійти від традиційного вивчення літературного репертуару (*literary repertoire*), як його називає І. Івен-Зогар [9], яке не спроможне задовольнити методологічний запит сучасного перекладознавчого аналізу.

Концепт літературного репертуару відображає динамічний процес еволюції літератури, однак відкидає особистість перекладача на периферію. Прикмету закономірного розвитку літератури добре висвітлено в ідеях російських формалістів та теорії полісистеми, де «література – це частина соціальної, культурної, літературної та історичної структури, а ключовим концептом є «система», в якій відбувається тривалий динамізм, видозміни (*mutation*) і боротьба за передову позицію літературного канону» [9: 108]. Попри беззаперечну вагомість напрацювань І. Івен-Зогара та Г. Турі у теорії полісистеми, саме за тенденцію розглядати радше абстрактну модель, ніж «життєві» рамки, у яких перебувають тексти й перекладачі, цю теорію частково критикував Е. Генцлер [11: 120–122]. Е. Генцлер вважає хибною думку теоретиків полісистеми, що соціальні норми та літературні зв'язки цільової культури (приймаючої системи) регулюють, деякою мірою нав'язують перекладачеві естетичні пресупозиції і суттєво впливають на конкретне перекладацьке рішення. Натомість, Е. Генцлер схиляється до думки, що саме суб'єктивне перекладацьке рішення впливає на формування літературних і культурних норм певного соціуму [11: 120–122].

У статті про переклад і його місце в національній літературі та культурі польська дослідниця С. Скварчинська підкреслює, що серед особливих проблем, з якими стикається перекладознавець, передові позиції посідає вивчення моменту в національному історико-літературному процесі, коли з'явився конкретний переклад. Ця ідея тісно пов'язана з питанням вивчення причин, які спонукали введення цього твору в той особливий етап розвитку національної літератури, з'ясування якою були в цей час панівні ідеологічна та політична ситуації [19: 136]. Окрім цього, на думку С. Скварчинської, необхідно зважати на соціальну роль і свідомість перекладача, його індивідуальність, талант та почуття відповідальності. Іншого роду питання, які розглядає дослідниця, стосуються наявної кількості перекладів та з'ясування, чи аналізований переклад був першою версією першотвору, чи, натомість, становив «коліяну версію» (вислів С. Скварчинської) [19: 136].

Свого часу діаметрально протилежні (у дечому суперечливі), сьогодні ці дві моделі логічно доповнюють одна одну саме відмінними рисами. Щодо спільності, то обидва підходи підкреслюють, що переклади відіграють свою роль у розвитку культурної системи. Ця теза знайшла підтвердження у широковідомій праці Е. Пима про перекладацькі теорії [17].

Серед спроб комплексного підходу до оцінки перекладу сьогодні доступна типологія Е. Честермана [5: 205–207]. Зосередившись на прототипному відтворенні тексту, науковець намагається охопити і звести воедино усі мовні та позамовні особливості першотвору та перекладу. Е. Честерман пропонує чотири групи перемінних: еквівалентні перемінні, перемінні цільової мови, перемінні перекладача, особливі ситуативні перемінні.

Еквівалентні перемінні пов'язані зі зв'язками між текстом-джерелом та цільовим текстом. Йдеться про збереження функції тексту, його змісту, форми, стилю тощо. У центрі перемінних цільової мови перебуває стиль цільових текстів. Щодо особливих ситуативних перемінних, то поряд з питаннями простору (йдеться про розташування тексту на друкованому аркуші) та способу відтворення (письмово, усно), Е. Честерман розглядає питання часу чи, радше, часового обмеження. Варто уточнити, що модель Е. Честермана має на меті охопити всі типи перекладу: усний, письмовий; науковий, художній. Як наслідок, при застосуванні до кожного окремого з них така модель неминуче потребуватиме допоміжних дослідницьких параметрів.

Щодо художнього перекладу, ґрунтовнішою видається концепція А. Нойберта [15: 12], зокрема такі параметри: сфера застосування (практика, критика); фокус системності (лінгвістична система, цінностей, знань, текстова, когнітивна, політична). За основу дослідження перекладацької персоналогії доречно запозичити параметри текстоцентричності (джерелоцентричність, перекладання-центричність, перекладоцентричність); об'єкта-фокусу (оригінальний текст, перекладений текст, паралельний текст); фокусу діяльності (сприйняття/інтерпретація тексту, текст-продукт, перекладацька стратегія, когніція); методу дослідження (явище рецепції, експеримент, текстовий аналіз). Зокрема, об'єкт-фокус дозволяє визначити параметри об'єкта естетичного аналізу – тексту у ширшій суспільній перспективі.

ВИСНОВОК

Як впливає з вищезазначеного, у перекладознавстві існують дві умовні рівносильні лінії дослідження: ролі індивідуального чинника у перекладі та ролі соціального чинника в перекладі.

Соціологія перекладу – новітній напрям перекладознавства, який поєднує три компоненти – соціологію агента (перекладача), соціологію процесу перекладу та соціологію перекладу як культурного продукту.

Такий підхід знаходиться у центрі численних перекладознавчих досліджень і виправдовує обрання для аналізу перекладів, скажемо так, зниженої естетично-художньої вартості, тобто, важливим є сам факт вибору перекладачем того чи іншого оригіналу з наміром розширити горизонт цільового читача.

Окрім іншого, засадничі принципи соціології перекладу загалом і соціокритики зокрема, дозволяють певною мірою оцінити втрати, співмірні з неперекладоспроможністю деяких перекладачів (скажемо, в період ув'язнення чи відхід від перекладу за інших обставин). Так, розгляд соціології перекладів окремого перекладача крізь ціннісну призму дає стійку основу для перекладознавчого прочитання його здобутків та потенціал змінити історичне обличчя художнього перекладу.

Нашим завданням було окреслити основні тенденції соціології перекладу в межах сучасного перекладознавства. Наступним кроком є систематичніше вивчення соціології перекладу як методологічного підґрунтя, що допоможе поглибити перекладознавчий аналіз концепцій практикуючих перекладачів.

Література

1. Bartoszyński K. Kryzys chy trwanie powiesci : Studia literaturoznawcze / K. Bartoszyński. – Krakow : Wydawnictwo Pracnaukowych UNIVERSITAS, 2004. – 370 s.
2. Berman A. Translation and the Trials of the Foreign / A. Berman // *The Translation Studies Reader*. – New York ; London : Routledge, 2009. – P. 276 – 289.
3. Bourdieu P. The Field of Cultural Production / P. Bourdieu. – Cambridge : Polity Press, 1993. – 322 p.
4. Brownlie S. 2010. Committed Approaches and Activism in Translation Studies Research // Yves Gambier, Luc van Doorslaer, editor(s). *Handbook of Translation Studies*, Vol. I. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins; 2010. — P. 45 – 48.
5. Chesterman A. From «Is» to «Ought»: Laws, Norms and Strategies in Translation Studies / A. Chesterman // *Target*. – Vol. 5 (Iss. 1). – 1993. – P. 1–20.
6. Cros E. Theory and Practice of Sociocriticism / Edmond Cros. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1988. – 276 p.
7. Duchet C. Positions et perspectives / Claude Duchet // *Sociocritique*. – Paris: Nathan, 1979.
8. Duchet C. Pour une socio-critique ou variations sur un incipit / Claude Duchet // *Litterature*, 1971. – №1. – С. 5 – 14.
9. Even-Zohar I. The position of translated literature within the literary polysystem / I. Even-Zohar // *The Translation Studies Reader*. – New York ; London : Routledge, 2009. – P. 199–204.
10. Galizien. Aus dem Großen Krieg / Herausgeber : A. Paslawska, T. Vogel, W. Kamianets = Галичина. З великої війни / упорядники А. Паславська, Т. Фогель, В. Кам'янець. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2014. – 300 с.

11. Gentzler E. *Contemporary Translation Theories* / E. Gentzler. – Clevedon: Multilingual Matters, 2001. – 248 p.
12. Gouanvic J.-M. A Bourdieusian theory of translation, or the coincidence of practical instances: field, «habitus», capital and illusion / J.-M. Gouanvic // *The Translator*. – 11.2. – P. 147–166.
13. Hermans Th. Introduction. How is Translation Possible? / Th. Hermans // *Between Cultures and Texts*. – Frankfurt : Peter Lang, 2011. – P. 11–18.
14. Hermans Th. Translation as institution / Th. Hermans // *Translation as Intercultural Communication* ; ed. Mary Snell-Hornby et al. – Amsterdam : John Benjamins, 1997. – P. 3–20.
15. Neubert A. *Translation as Text* / A. Neubert, G. Shreve. – Kent ; London : The Kent State University Press Kent, 1992. – 171 p.
16. Paloposki O. Limits of freedom: Agency, choice and constraints in the work of the translator / O. Paloposki // *Agents of Translation*. – Amsterdam–Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2009. – P. 189–208.
17. Pym A. *Exploring translation theories* / Pym A. – Taylor & Francis, 2009. – 190 p.
18. *Six Vowels and Twenty Three Consonants : an Anthology of Persian Poetry from Rudaki to Langroodi / selected and translated by Ali Alizadeh and John Kinsella*. – Arc Publications, 2012. – 208 p.
19. Skwarchyńska S. Przekład i jego miejsce w literaturze i w kulturze narodowej / S. Skwarchyńska // *Polska myśl przekładoznawcza antologia*. – Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2013. – 359 s.
20. Snell-Hornby M. *The Turn of Translation Studies : New Paradigms or Shifting Viewpoints?* / M. Snell-Hornby. – Amsterdam and Philadelphia : John Benjamin's Publishing Company, 2006. – 217 p.
21. Toury G. *Descriptive Translation Studies and beyond* / G. Toury. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamin's Publishing Company, 1995. – 311 p.
22. Wolf M. Introduction: The Emergence of a Sociology of Translation / M. Wolf // *Constructing a Sociology of Translation*. – Amsterdam: John Benjamin's Publishing Co, 2007. – P. 2–36.
23. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах : монографія. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2015. – 604 с.
24. Корунець І. Просодійні елементи як об'єкт відтворення в перекладі / І. Корунець // *Всесвіт*. – 2004. – Вип. 9-10. – С. 150–160.
25. Тороп П. Тотальний переклад: монографія / Пеетер Тороп; пер. з рос.: О. Кальниченка, О. Оржицького. – Вінниця: Нова Книга, 2015. – 264 с.

Translation Issues of Social Networks Marketing Terminology Based on the Facebook Ad Manager Service Glossary

Inna Ostapenko

student, Applied Linguistics Department, Lviv Polytechnic National University, Ukraine,
E-mail: innna.ostapenko@gmail.com

The vocabulary of untranslated English terms for Ukrainian version of Facebook Ad Manager was compiled. The ways of their translation into Ukrainian language were analyzed. The issue of Russian barbarisms in Ukrainian terminology was raised.

Key words — Facebook Ad Manager, translation, electronic marketing, terminology.

I. Introduction

Online social networks have changed the way people communicate radically. They affected the way the businesses are conducted. Undoubtedly, marketing is an integral part of any business. In the respect of social networks we can use the notion electronic marketing or e-marketing. In the process of my extracurricular activity I have challenged some significant problems considering the most popular social network Facebook usage. I have faced the problem of partial absence of Ukrainian equivalent of English version of the

abovementioned social network. Talking more precisely it has been the absence of considerable part of terms in the Facebook Ad Manager Service [1] which have not still been translated.

The reason why the social networks were chosen as the object of the research is given below. According to UniversalMcCann media group the Ukrainians were the top five among the most active social networks users in 2011. As of 2011 the percentage of Ukrainians who use social networks reached 81%. According to data of the same research, the number of Ukrainians who use Facebook social network was circa 1,43 million then.

The more recent research which was conducted by Google in 2016 released its results. The purposes of browsing the Internet with the smart phones by the Ukrainians had been explored by TNS Infratest. The percentage of social networks usage was up to 45%.

That is why the issue of social network translation is worth attention.